

УДК 336

*Ткач А. В.,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького*

МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Стратегічний потенціал підприємства розглядається як взаємопов'язана сукупність ресурсів, які знаходяться в його розпорядженні та мають вирішальне значення для досягнення стратегічних цілей, оцінки можливих меж функціонування у майбутньому, виходячи з прогнозованих умов зовнішнього середовища[2, 4].

Сферою його застосування є оцінка перспективних можливостей підприємства щодо зростання ефективності функціонування та зміцнення конкурентоспроможності на ринку.

Оцінювання стратегічного потенціалу (СП) підприємства є важливим етапом визначення його стратегії. Найголовнішими його аспектами є:

- визначення і класифікація методів оцінювання стану і рівня використання стратегічного потенціалу;
- відбір і класифікація факторів стратегічного потенціалу;
- визначення способів впливу на стратегічного потенціалу;
- розроблення способів фінансової діагностики стратегічного потенціалу підприємства [2, 5-6].

Оцінювання фінансово-економічної діагностики стратегічного потенціалу підприємства потребує чітких методологічних підходів, оптимально збалансованої системи показників, які відображали б усі аспекти його діяльності. Основою такої системи має бути структурна модель управління підприємством, яка враховувала б статистику, фактичну динаміку показників і теоретичні засади їх аналізу. Залежно від природи включених у систему показників, здійснюють вартісне, натуральне чи евристичне оцінювання

стратегічного потенціалу підприємства. Методика оцінювання передбачає такі його етапи:

1. Класифікація на групи основних факторів і показників, які визначають ефективність діяльності підприємства, рівень використання всіх видів ресурсів;
2. Експертне оцінювання важливості груп факторів і їх показників в середині кожної групи;
3. Визначення значущості і взаємозв'язку обраних показників;
4. Збір і оброблення інформації на підприємствах, які аналізують;
5. Нормування показників;
6. Визначення рейтингу підприємств і класифікація їх на групи з огляду на перспективи розвитку в умовах реструктуризації галузі;
7. Аналіз і узагальнення результатів [1, 152-154].

Для визначення можливостей організації користуються основними методами оцінки стратегічного потенціалу підприємства. Основні методи оцінки стратегічного потенціалу підприємства – це методи визначення його величини в кількісному вираженні, для чого застосовуються експертний метод, бальний метод, рейтинговий порівняльний аналіз, факторний аналіз, економіко-математичне моделювання, імітаційне моделювання .

Експертний метод діагностики, як правило, застосовується для оцінки соціального потенціалу. Соціальний потенціал – це витрати по забезпеченню соціальних потреб людини, до яких відносяться витрати на медичне обслуговування, культурні заходи, організацію відпочинку, різні соціальні блага (допомоги, матеріальна допомога і т.п.) [1, 156].

Бальний метод використовується переважно при визначенні рівня стратегічного і кадрового потенціалів.

Кадровий потенціал виміряється величиною забезпечення такого рівня життєдіяльності та освіти працівників, що необхідний для досягнення певної продуктивності праці. При використанні бального методу оцінюється рівень необхідного споживання різних матеріальних благ. На основі цього методу

може бути умовно визначена вартість персоналу та необхідні витрати на підвищення його загальноосвітнього, наукового і професійного рівнів.

Рейтинговий порівняльний аналіз найбільш ефективний при комплексній оцінці фінансово-господарської діяльності підприємства.

Факторний аналіз доцільний при вимірі виробничого потенціалу. Виділення основних матеріальних, трудових і вартісних факторів (трудомісткість, матеріалоємність, фондоємність, капіталоємність).

Економіко – математичне моделювання доцільно застосовувати при оцінці науково-технічного потенціалу підприємства, тобто сукупної можливості підприємства по випуску нової продукції, впровадженню досягнень науки і техніки, прогресивних технологій. Використання імітаційних моделей дозволяє розробити сценарії реалізації інноваційних стратегій з урахуванням наявних ресурсів[3, 56-58].

Економіко – математичне моделювання використовується також при діагностиці оптимальності плану випуску виробів, при максимізації прибутку і обсягу реалізації, при мінімізації витрат на одиницю виробленої продукції (робіт, послуг) та ін.

Імітаційне моделювання використовується для діагностики потенціалу підприємства на основі спеціальних комп'ютерних програм.

Список використаних джерел:

- 1.Ковтун О.І. Стратегія підприємства : підручник / О.І. Ковтун. – Львів : «Новий Світ –2000», 2009. – 680 с.
- 2.Михайленко М.М. Стратегічний потенціал підприємства як об'єкт управління: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук / М.М. Михайленко. – К., 2006. – 28 с.
- 3.Мізюк Б.М. Стратегічне управління підприємством : підручник / Б.М. Мізюк. – Львів : «Магнолія Плюс», 2006. – 395 с.